

stichting
De Eenzame Uitvaart
jaarverslag 2015

Stichting De Eenzame Uitvaart

Van Beuningenstraat 94 C · 1051 XS · Amsterdam · 020.4750765
info@starik.nl · www.eenzameuitvaart.nl

KvK 342422116

Voorwoord

Hoe begon het in 2002? 'We moesten het maar eens proberen', zei gemeenteburgemeester Ger Fritz tegen dichter F. Starik. 'Kom woensdagochtend half tien naar St. Barbara, dan hebben we er weer een. Een onbekende man, in een leegstaand pand dood aangetroffen. Geen leeftijd, geen nationaliteit. Dat is alles. Daar zegt u dan uw gedicht, meneer Starik. Dan kunnen we eens zien, welke moeilijkheden wij nog tegen komen.'

De Eenzame Uitvaart is inmiddels een respectabele traditie geworden, in Nederland en daarbuiten. Vanzelf zijn er onderweg moeilijkheden opgedoken. Geen onoverkomelijke obstakels echter. Het is vaak in deze gevallen dat het bestuur van de Stichting De Eenzame Uitvaart uit de schaduw treedt. Het werk van de Eenzame Uitvaart wordt gedaan door dichters en coördinator. Het bestuur vervult slechts een bescheiden taak: een enkele keer een ambtelijk overleg, de productie van een jaarverslag, en het opstellen van de balans van inkomsten en uitgaven, allemaal zaken waarmee je een dichter niet al te vaak moet vermoeien.

Hiermee leveren we een kleine bijdrage aan het grote goed - het menswaardig afscheid van elke medebewoner. Of, zoals Starik dichtte bij de gelegenheid van het afscheid van Ger Fritz, die

terloops en onopvallend
de bloem op de kist legt, eer betoont
aan het gapend gat dat leegte heet,
waar liefde woont.

Namens het bestuur,
Jasper Enklaar, voorzitter

Algemene Zaken

Korte geschiedenis Onder een eenzame uitvaart wordt een begrafenis of crematie verstaan die, afgezien van vier dragers en een vertegenwoordiger van de gemeentelijke dienst die 'uitvaarten van gemeentewege' verzorgt, door niemand wordt bijgewoond.

In navolging van de Groningse stadsdichter Bart F.M. Droog, die stelde dat het schrijven van een gedicht voor een eenzaam gestorven stadgenoot tot het metier van stadsdichter hoort, nam F. Starik in 2002 contact op met de gemeente Amsterdam met het voorstel om bij een eenzame uitvaart voortaan ook een dichter met een speciaal voor de overledene geschreven gedicht aanwezig te laten zijn.

Behalve aan Droog is het ook aan gemeentelijk ambtenaar Ger Fritz te danken dat sinds november 2002 bij een eenzame uitvaart naast bloemen en koffie voortaan ook een dichter met zorgvuldig gekozen afscheidsworden aanwezig is.

De stichting Sinds 2006 is het initiatief ondergebracht in een stichting en vervult F. Starik met grote toewijding zijn functie als dichter-coördinator. Mede door zijn inzet verschijnen ook in Den Haag en Rotterdam dichters aan het graf van eenzaam gestorvenen. Tevens zijn in onder meer 's-Hertogenbosch, Hengelo, Hilversum, Utrecht, Antwerpen en Melbourne vergelijkbare projecten van start gegaan.

Het doel van Stichting de Eenzame Uitvaart is kort samengevat: een waardig en respectvol afscheid bieden aan overledenen in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag, die het ontbreekt aan familie, vrienden of een sociaal netwerk. Dit vanuit de gedachte dat ieder mens de moeite waard is om over na te denken en het verdient om met speciaal voor hem of haar gekozen woorden begraven te worden.

De stichting bereikt haar doel door het stimuleren van de aanwezigheid van een dichter bij de uitvaartdienst en benoemt een coördinator die daartoe de benodigde contacten met dichters en gemeentelijke instellingen onderhoudt.

'Ik kan niet meer nagaan hoe vaak ik dat nu verteld heb. Honderden keren heb ik dat zo ongeveer gezegd. Op een gegeven moment geef je op telkens dezelfde vragen ook steeds hetzelfde antwoord. Je leert spreken in sound-bites. Het product, voor zover er van een product sprake is, is de situatie zelf: voor de dichters is dat vrijwel zonder uitzondering een ingrijpende ervaring, omdat het oneindig vreemd is, om bij de kist van iemand die je nooit gekend hebt te komen staan.

Als publiekservaring is het waarschijnlijk gewoon een geruststellend idee van hoop, van fatsoen, van medemenselijkheid, een minimale vorm van beschaving. Dat je netjes en met aandacht wordt weggebracht. Na 193 eenzame uitvaarten is het voor mij in zekere zin ook gewoon een beroep geworden, iets dat bij je leven hoort. Die dertien jaren dat ik dit doe hebben mij veranderd, en blijven mij veranderen.' (F. Starik)

Gang van zaken Eén à twee keer per jaar komt het stichtingsbestuur samen om te praten over de financiën, de gang van zaken in de drie EU-steden en wat er verder ter tafel komt. Voor de uitvoering is Starik als coördinator en plaatsvervangend dichter benoemd. Uit naam van de stichting zorgt hij ervoor dat tijdens elke Amsterdamse eenzame uitvaart een gedicht wordt voorgedragen. Starik is tevens verantwoordelijk voor de samenstelling van de Poule de Doods, die uit zeer bekende dichters bestaat. Als een eenzame uitvaart zich aandient, benadert het Team Rampendienst, Uitvaarten, Pensionbeheer (TRUP), onderdeel van de Resultaat Verantwoordelijke Eenheid (RVE) Wonen, Starik zo snel mogelijk. Afhankelijk van de beschikbare voorbereidingstijd vraagt hij een dichter een gedicht te schrijven en bij de begrafenis voor te dragen. Soms is Starik zelf dichter van dienst. Hij verzorgt verder de verslaglegging van de uitvaarten, plaatst de gedichten en verslagen op www.eenzameuitvaart.nl, regelt publicitaire zaken en sponsoring en onderhoudt contacten met de coördinatoren in Den Haag en Rotterdam.

Bestuur Jasper Enklaar, voorzitter
André Stam, penningmeester
Mariëtte Wijne, secretaris
Beschermheer: mr. Eberhard van der Laan,
burgemeester van Amsterdam

Praktijk 2015

Eenzame uitvaarten In 2015 vonden 12 eenzame uitvaarten plaats: 11 in Amsterdam (nummer 188 t/m 198), 1 in Den Haag (nummer 42) en nul in Rotterdam. Het geringe aantal Amsterdamse uitvaarten was een incident, in Den Haag en Rotterdam is jammer genoeg sprake van een tendens die al enkele jaren gaande is. Overigens zegt het aantal Eenzame Uitvaarten niets over het aantal eenzaam gestorvenen in deze steden. Het is met andere woorden onwaarschijnlijk dat de grootstedelijke eenzaamheid haar langste tijd heeft gehad. Wat de werkelijke oorzaak van het dalende aantal eenzame uitvaarten in Rotterdam en Den Haag ook moge zijn, de stichting wil in elk geval voorkomen dat de Eenzame Uitvaart hier een stille dood sterft. Een plan van herstel is in de maak. Daarover meer onder de paragraaf 'Plannen en acties voor 2016'.

Scheiding gedichten en verslagen Elf van de eenzaam gestorvenen waren man, en een nipte meerderheid was van Nederlandse komaf. Onder de eenzame doden bevonden zich een Amerikaan, een Oostenrijker, twee Litouwers, een Chinees en een meneer met een onbekende identiteit. In de meeste gevallen ging het om een natuurlijke dood, maar er zijn ook een aantal zelfdodingen vastgesteld. In het geval van de heer Van den B., uitvaartnummer 192, lazen zijn naaste familieleden in het uitvaartverslag hoe hun broer had geleefd en hoe hij was gestorven. Ze vonden het onverteerbaar dat zij niet bijtijds getraceerd waren voor de uitvaart, die dus niet 'eenzaam' had hoeven zijn. De familie diende een officiële klacht in, en hoe mooi ze het gedicht ook vonden en goed het persoonlijke gesprek van de familie met Starik ook verliep, hun grieven dat zomaar iedereen over hun broer, zwager en aangetrouwd familielid op internet kon lezen hielden stand.

Om dergelijke situaties in de toekomst te voorkomen, stelde de Dienst voor om de verslagen voortaan achterwege te laten. Een maatregel die het bestuur van de Eenzame Uitvaart te drastisch vond en bovendien in strijd met de grondslagen van de stichting.

Uiteindelijk is in overleg met de Dienst besloten om gedichten en verslagen voortaan te scheiden. Bezoekers van de website van de Eenzame Uitvaart zien alleen nog de initialen en leeftijd van overledene, de datum en plaats van de uitvaart, de naam van de dichter en het gedicht. Belangstellenden kunnen onder aan de pagina vervolgens doorklikken naar het verslag. Tevens is een disclaimer opgenomen die meldt dat de Eenzame Uitvaart verantwoordelijk is voor de inhoud van de verslagen.

Besteding Art of ImpAct-subsidie Zoals in het jaarverslag over 2014 werd gemeld, werd de Eenzame Uitvaart vorig jaar bedeed met een forse subsidie.

Alvorens het bedrag over te maken, vroeg het Fonds van de Letteren, die de toekenning van deze zogenaamde Art of ImpAct-prijs* coördineert, ons om een solide plan te maken voor de besteding van de toegekende € 30.000. Het bestuur en de coördinator hebben aangegeven dat ze dit bedrag deels willen gebruiken om de gangbare exploitatie voor de komende jaren veilig te stellen en deels om andere projecten mee te financieren, zoals de nu nog slechts als wens bestaande Eenzame Thuisvaart (een bijdrage in de kosten van een zeldzaam geval van repatriëring van een eenzaam gestorvene). Ook rees het plan om de 'impact' van de Eenzame Uitvaart door verhalend journalist Joris van Casteren te laten onderzoeken en beschrijven. Starik: 'We wilden Joris als nieuwsgierige buitenstaander naar het functioneren van de Eenzame Uitvaart laten kijken. Hoe er binnen het vakgebied naar ons gekeken wordt, door uitvaartleiders, ambtenaren, uitvaartcentra, begraafplaatsen. Je kunt wel denken dat je iets goed doet, maar binnen het veld kan daar heel anders over worden gedacht. Dat plan is voorlopig vastgelopen, mede omdat The Art of ImpAct de lasten van dat onderzoek geheel op de Stichting wil afwentelen. Waar de Stichting denkt dat zo'n onderzoek óók en vooraleerst voor The Art of ImpAct interessant is.'

Met dit onderzoek in de wachtstand en het uitblijven van een 'eenzame thuisvaart' is een deel van de subsidie nog zonder bestemming. De bestedingstermijn verloopt eind oktober 2016.

** Art of ImpAct: Het ministerie van OC&W wil de komende jaren investeren in kunst en cultuur met verbindende kwaliteiten. Daartoe hebben zes publieke cultuurfondsen (Fonds Podiumkunsten, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie,*

Nederlands Filmfonds, Fonds voor Cultuurparticipatie, Mondriaan Fonds en Nederlands Letterenfonds) zich verenigd in het programma ImpAct, dat de projecten selecteert die in aanmerking komen voor speciale subsidies. Jet Bussemaker, minister van OC&W schreef medio 2014 een brief aan de Kamer waarin zij de Eenzame Uitvaart als voorbeeld noemde van een culturele organisatie 'die onderdeel is van een brede maatschappelijke agenda.'

De volledige brief en lijst met voorbeeldorganisaties staan op: www.rijksoverheid.nl/cultuurverbindt.

GER FRITZ PRIJS Een deel van het ImpAct-geld hebben we in 2015 aangewend voor het in het leven roepen en uitreiken van de GER FRITZ PRIJS voor het treffendste Eenzame Uitvaart-gedicht. De prijs bestaat uit een bloemstuk zoals dat ook op de kist van eenzaam overledenen wordt aangetroffen, voorzien van een lint met opschrift.

Voor de GER FRITZ PRIJS die jaarlijks op 2 november (Allerzielen) wordt uitgereikt, komen alle gedichten die in het Nederlandse taalgebied voor een eenzame uitvaart worden geschreven in aanmerking. Daarnaast wordt gezocht naar de gedichten die stadsdichters in overige plaatsen voor de uitvaart van een eenzaam gestorvene schrijven.

Het oogmerk van de GER FRITZ PRIJS is tweeledig: enerzijds aandacht vestigen op het belang van de eenzame uitvaart en anderzijds wijzen op de kwaliteit van de geleverde gedichten.

De jury bestaat uit de heer Ger Fritz, oud-medewerker van de afdeling uitvaarten van de Gemeente Amsterdam. Fritz stond als dienstdoend ambtenaar in 2002 aan de wieg van de eenzame uitvaart in Amsterdam. Hij maakte zich in zijn dienstjaren hard voor de gelijke behandeling van eenzame doden: hij droeg er zorg voor dat ook voor hen een aula werd gehoord, drie muziekstukken weerklonken en dat er op de kist een gemeentelijk bloemstuk lag. Fritz trad na zijn pensionering toe tot het bestuur van Stichting de Eenzame Uitvaart en was jarenlang actief als penningmeester.

Ger Fritz: "Het mooiste of beste gedicht bestaat natuurlijk helemaal niet. Wat me 's ochtends aangrijpt kan me 's middags onbetekenend voorkomen. Wat me in ieder geval opviel en eerst van het hart moet is de constante, hoge kwaliteit van alle gedichten die voor eenzame uitvaarten geschreven worden. Al die dichters hebben hun hart en ziel erin gelegd, allemaal! Dus eigenlijk zou ik iedereen

die prijs wel willen geven. Maar ik moest kiezen, uit de ruim dertig gedichten die er dit jaar bij een eenzame uitvaart geschreven werden. Bij mijn eerste schifting bleven er vijf gedichten over: twee uit België, drie uit Nederland. Eervolle vermeldingen dus, voor Yella Arnouts, Jannah Loontjens, Kees 't Hart en Neeltje Maria Min, van wie ik graag de ijzersterke openingsregels citeer: 'Ik heb een boodschap voor u: / U bent dood.' Waarbij ik uiteindelijk de voorkeur heb gegeven aan het gedicht van Peter Theunynck.(...)Theunynck schetst in droge woorden een zeer overtuigend beeld van eenzaamheid in een flat, 'een vergeetput van tien hoog'. (...) Ja, dit is een sterk aangrijpend gedicht, of je het nu 's morgens, 's middags of 's avonds leest."

Het winnende gedicht,
Eenzame Uitvaart 94, Antwerpen:

Hunkeren

Achter een muur ligt een vergeetput van tien hoog, luisterend in alle talen. Etages met tekorten volgestouwd verbleken tegen een buikzieke hemel. Dit huis woonde je uit.

Tussen de struiken staat de brandaansluiting: een dik rood ventje dat naar niemand zwaait. Vervlogen duiven maken nesten van verlopen nieuws en jij, jij sneuvelt in een zetel.

Je brievenbus geeft over. Verteert geen rekeningen meer. Geen boodschap vindt de weg naar jouw gestolde binnenland. Niemand valt het op dat je TV al in geen dagen heeft geslapen.

Je laatste peertje springt. Je scheermachine ligt op apegapen. Geen stoel verzet een poot, geen schoen meer die nog schuifelt. Je brood wordt groener met de dag. Wachtend tot de dieren praten.

Financiën

Lasten De lasten van de stichting bestaan voor het grootste deel uit de vergoedingen aan de dichter en de coördinator van de betreffende uitvaart. De dichtersvergoeding is € 300,-. Dit bedrag is gebaseerd op het standaardhonorarium dat het Lira-fonds uitkeert aan dichters die ergens, door hen gesubsidieerd, optreden. Dat bedrag is sinds de start van de Eenzame Uitvaart niet gewijzigd.

De coördinator in Amsterdam krijgt een vergoeding van € 300,- en in Rotterdam/Den Haag € 150. De coördinator Amsterdam, het gezicht van de stichting, krijgt € 300,- voor het begeleiden van de dichter, het bijwonen en verslag doen van de uitvaart en het beantwoorden van de vele verzoeken en vragen van pers en overige belangstellenden. Voor de coördinatoren in Den Haag en Rotterdam is de vergoeding € 150,- omdat de werkzaamheden zich over het algemeen tot de coördinatie en het verslag van de eenzame uitvaart beperken. Wanneer de coördinator ook dichter van dienst is, krijgt hij alleen de dichtersvergoeding. Daarnaast worden er kosten gemaakt voor de website, het drukken en versturen van het jaarverslag en het aanhouden van een bankrekening.

De bestuurders van de stichting krijgen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Desgewenst kan eenmaal per jaar bij wijze van vrijwilligersvergoeding een maaltijd na een bestuursvergadering worden gedeclareerd. Van deze mogelijkheid is in 2015 gebruik gemaakt.

Baten De baten van de stichting bestaan uit de vergoedingen van de gemeenten Amsterdam, Den Haag en Rotterdam van respectievelijk € 330,-, € 300,- en € 300,- per uitvaart. Met deze drie gemeenten is een vorm van contract gesloten. Tot op heden geldt met de RVE Wonen van Amsterdam een mondelinge afspraak, waarbij het gecontracteerde Uitvaartcentrum Zuid het afgesproken bedrag aan de stichting betaalt. De overeenkomst met de gemeente Den Haag is stilzwijgend voortgezet. De overeenkomst met de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid in Rotterdam is begin 2012 verlengd. De declaraties verlopen probleemloos.

Dekking exploitatiesaldo Per eenzame uitvaart is dus - afhankelijk van de locatie en de vraag of de coördinator als dichter van dienst optreedt - een financieel saldo van tussen de +/- € 30,- en -/- € 270,- exclusief de overige kosten. Het tekort wordt gedekt uit de bijdrage van derden. De Nieuwe Ooster (begraafplaats en crematorium in Amsterdam) doneert jaarlijks € 2.500,- aan de Eenzame Uitvaart. Deze afspraak staat voor onbepaalde tijd. Verder worden er jaarlijks ook particuliere donaties gedaan.

Financiën 2015 In 2015 vonden via de stichting twaalf eenzame uitvaarten plaats. De totale vergoeding van de drie gemeenten bedroeg € 3.930. De uitgaven aan dichters en coördinatoren waren € 6.150,-. Eén dichter stelde geen prijs op de vergoeding. Er is voor € 834,- aan bank- en bureaunkosten uitgegeven; € 55,- voor de website, € 475,- voor het maken en versturen van het jaarverslag en € 305,- voor bestuurskosten. Er kwam € 148,- aan rente van de spaarrekeningen binnen. Er is een bedrag van € 2.935,- van derden ontvangen; € 2.500,- van De Nieuwe Ooster en € 435,- aan giften van vier particulieren of particuliere instellingen. Er resulteerde een positief saldo van € 28,-. Dit overschot is aan het eigen vermogen toegevoegd. Het eigen vermogen steeg daarmee tot € 7.592,-.

Controle De kascontrole 2015 is in februari 2016 uitgevoerd door drs. Sven Ariaans. Er zijn door hem geen bijzonderheden geconstateerd.

Subsidie Art of ImpAct In 2015 is aan de stichting via het Mondriaanfonds door het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen in het kader van Art of Impact een subsidie van € 30.000,- beschikbaar gesteld. In 2015 is 80 procent van dit bedrag (€ 24.000,-) bevoorschot. Ongeveer de helft van de subsidie kan worden aangewend om de exploitatietekorten van de Stichting op te vangen. Daar de Stichting in 2015 geen tekort had was het niet nodig de subsidie hiervoor te gebruiken. In 2015 werd € 1.160,- van de subsidie gebruikt voor de GER FRITZ PRIJS.

Begroting 2016 Voor 2015 wordt uitgegaan van 24 eenzame uitvaarten: 17 in Amsterdam, 4 in Rotterdam en

3 in Den Haag. Vanwege de aanwezigheid van voldoende middelen wordt in 2016 geen beroep gedaan op de bijdrage van De Nieuwe Ooster.

De begroting 2016 kent op grond van deze verwachtingen een tekort van € 5.400,-. Dit tekort komt ten laste van het eigen vermogen dat dan daalt tot € 2.200,-.

Balans per 31 december 2015

Activa	31.12.2015	31.12.2014
<u>Liquide middelen</u>		
ING-rekening	423,50	63,62
Spaarrekening ING/SNS	31.300,00	9.100,00
	<hr/>	<hr/>
	31.723,50	9.163,62
<u>Nog te vorderen</u>		
Bijdrage De Nieuwe Ooster	0,00	0,00
Bijdrage Lira Fonds	0,00	0,00
Nog te ontvangen overig	147,89	139,68
	rente 2015	rente 2014
<u>Vergoedingen</u>		
Amsterdam	660,00	660,00
Rotterdam	0,00	0,00
Den Haag	0,00	0,00
	<hr/>	<hr/>
	807,89	799,68
	<hr/>	<hr/>
	32.531,39	9.963,30
Passiva	31.12.2015	31.12.2014
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve 1.1	7.563,30	10.350,84
Resultaat 2015/2014	28,48	-2.787,54
	<hr/>	<hr/>
Algemene reserve 31.12	7.563,30	7.563,30
<u>Subsidie Art of ImpAct</u>		
Subsidietoekenning	24.000,00	
Uitgaven t.l.v. subsidie	1.160,39	
Restant subsidie	22.839,61	
	Ger Fritz Prijs	
<u>Schulden</u>		
Dichters Amsterdam	300,00	600,00
Dichters Rotterdam	0,00	0,00
Dichters Den Haag	0,00	0,00
<u>Coördinatie</u>		
Nog te betalen Amsterdam	1.800,00	1.800,00
Nog te betalen Rotterdam	0,00	0,00
Nog te betalen Den Haag	0,00	0,00
Nog te betalen Overig	0,00	0,00
	<hr/>	<hr/>
	2.100,00	2.400,00
	<hr/>	<hr/>
	32.531,39	9.963,30

Jaarrekening 2015 en Begroting 2016

	EU 2014	Werkelijk 2014	EU 2015	Begroting 2015
LASTEN				
<u>Vergoedingen</u>				
Dichters Amsterdam	17	5.100,00	17	5.100,00
Dichters Rotterdam	3	900,00	3	900,00
Dichters Den Haag	2	600,00	3	900,00
<u>Coördinatie</u>				
Amsterdam	15	4.500,00	15	4.500,00
Rotterdam	3	450,00	3	450,00
Den Haag	2	300,00	4	600,00
Jaarverslag		324,81		450,00
Website		327,05		100,00
Bestuurskosten		286,20		250,00
Overige materiële kosten				100,00
Bankkosten		94,42		100,00
Storting in voorziening Art of ImpAct				-
TOTAAL LASTEN		12.882,48		13.450,00
BATEN				
<u>Vergoedingen</u>				
Amsterdam	17	5.610,00	17	5.610,00
Rotterdam	3	900,00	3	900,00
Den Haag	2	600,00	4	1.200,00
Totaal EU	22		24	
Donaties		345,00		100,00
Bijdragen DNO/Lirafonds		2500,00		2.500,00
Subsidie Art of ImpAct				-
Rente spaarrekening		139,94		90,00
TOTAAL BATEN		10.094,94		10.400,00
SALDO		-2.787,54		-3.050,00

EU 2015	Werkelijk 2015	EU 2016	Begroting 2016	Toelichting
10	3.000,00	17	5.100,00	
0	-	3	900,00	
1	300,00	3	900,00	
9	2.700,00	15	4.500,00	
0	-	3	450,00	
1	150,00	4	600,00	
	474,74		500,00	
	54,45		100,00	
	188,80		250,00	
	15,09		50,00	
	101,33		110,00	
	24.000,00		-	
	30.984,41		13.460,00	
11	3.630,00	17	5.610,00	
0	-	3	900,00	
1	300,00	4	1200,00	
12		24		
	435,00		150,00	
	2.500,00		-	
	24.000,00			
	147,89		200,00	20.000 x 1%
	31.012,89		8.060,00	
	28,48		-5.400,00	

Plannen en acties 2016

Om te kunnen achterhalen waar het lage aantal eenzame uitvaarten in Den Haag en Rotterdam door veroorzaakt wordt, heeft het bestuur Henk van Zuiden en Rien Vroegindewij, de coördinatoren van deze steden, uitgenodigd voor een gesprek. Aansluitend vindt een overleg plaats waarvoor alle EU-dichters zijn uitgenodigd. Deze bijeenkomst annex dichtersborrel (de eerste sinds de oprichting van de EU) staat gepland voor 20 april 2016.

Een tweede actie voor 2016 betreft het aanscherpen van de besteding van de Art of ImpAct-subsidie. De termijn waarop de subsidie moet zijn besteed loopt tot en met 1 oktober 2016.

Tot slot zal in 2016 ook naar een nieuwe secretaris worden gezocht, omdat Mariëtte Wijne haar functie per 1 januari 2017 na zeven jaar neerlegt.

En verder hoopt de stichting in 2016 haar werk te doen zoals ze dat gewoon is te doen.

Daar staan we. Als het nummer is afgelopen, begint het gewoon weer opnieuw. Staan we daar nog. Buigen voor de kist, geven een klopje op de kist, Maria schuift haar in vieren gevouwen gedicht onder een van de twee bloemstukken. Eigenlijk valt het me nu pas op, of dringt het besef tot me door dat er twee bloemstukken op de kist liggen. Het is Van Bokhoven ook opgevallen. Waar komen die bloemen vandaan? vraagt hij zich hardop af. Misschien zijn er per ongeluk twee bloemstukken besteld, puntje van aandacht als de rekening straks wordt gepresenteerd. Dan ziet hij dat er een kaartje aan het bloemstuk is gehecht. Het bloemstuk is afkomstig van de NS, de afdeling Nazorg. Er zit een mailadres bij en een telefoonnummer bij dat je kan bellen. Mevrouw Coby den Haan, ik benijd haar niet. Ik neem me voor dat te doen. Om haar te bedanken. We zijn allemaal erg onder de indruk van de attentie. Wat een elegant gebaar.

F. Starik, verslag Eenzame Uitvaart 197, het gedicht van Neeltje Maria Min voor de heer R.E.E. staat achter in dit jaarverslag.

Dichters en gedichten

Op deze en volgende pagina's de namen van de betrokken dichters en enkele gedichten uit 2015, gekozen door de bestuursleden en de coördinator van Stichting De Eenzame Uitvaart. Tijdens het samenstellen van dit jaarverslag bereikte ons het bericht van de dood van Wim Brands, een van de meest trouwe dichters van afgelopen jaren. Op de volgende pagina een I.M. van Starik en een van de gedichten die Wim Brands in 2015 voor een eenzame dode schreef.

Poule des Doods

Amsterdam

Robert Anker
Maria Barnas
Catharina Blaauwendraad
Wim Brands †
Anneke Brassinga
Tsead Bruinja
Eva Gerlach
Elma van Haren
Erik Jan Harmens
Krijn Peter Hesselink
Judith Herzberg
Adriaan Jaeggi †
Hans Kloos
Erik Lindner
Jannah Loontjens
Erik Menkveld †
Neeltje Maria Min
Thomas Möhlmann
Tonnus Oosterhoff
Alfred Schaffer
Rob Schouten
F. Starik (coördinator)
Ilse Starkenburg
Hans Verhagen
Jos Versteegen
Simon Vinkenoog †
Menno Wigman

Den Haag

Gilles Boeuf
Bart Chabot
Edwin Fagel
Hans Groenewegen
Kees 't Hart
Ruth van Rossum
Erwin Vogelezang
Henk van Zuiden
(coördinator)

Rotterdam

Menno van der Beek
Jana Beranová
Daniël Dee
Hester Knibbe
Ester Naomi Perquin
Lans Stroeve
Anne Vegter
Peggy Verzett
Rien Vroegindeweyj
(coördinator)

I.M. Wim Brands

Maandagochtend 4 april 2016 overleed Wim Brands.

Hij was een vriend. We woonden al jaren bij elkaar in de buurt. Hij zorgde soms voor mijn katten als ik op vakantie was. Mijn sleutels liggen in zijn huis.

Als je Wim tegenkwam, was je zo een half uur verder.

Hij was een praatjesman. Hij had altijd tijd. Hij had daar een theorie over. Mensen die het druk hebben, moet je niet vertrouwen. Hij heeft veel gedichten voor eenzame uitvaarten geschreven. Had hij ook altijd tijd voor. Gedichten met dezelfde terloopse, laconieke toon die zijn werk kenmerkte.

Een paar weken voor zijn overlijden kwam ik hem tegen, met mijn lief onderweg naar de markt, hij hield ons staande, hij vertelde over zijn depressie - of was het misschien een burn-out? Hij stampte met zijn voeten op de grond, schopte tegen een kabelkastje, hij zou voorlopig niet op de tv verschijnen. Of we dat nog even voor ons konden houden.

Die ochtend had er in de Volkskrant een berichtje gestaan over de schrijfcursus die Wim zou gaan geven, aankomende zomer, ik geloof in Frankrijk, Arjan Peters maakte zich er vrolijk over. Dat gaat niet door, vertelde hij. Hij kon dat helemaal niet aan.

We keken hem lang na, toen hij somber verder sjokte, met het hem typerende, logge loopje, langs de Wittenkade, op weg naar huis. Even verderop kwamen we zijn vrouw tegen. Ze had bloemen bij zich. Jeetje, die Wim, zeiden we. We waren geschrokken.

Een paar dagen voor zijn dood zag ik hem nog langs mijn huis lopen. Meestal keek hij dan omhoog, gebaarde, zwaaide, als ik voor mijn raam stond te bellen. Ik stond voor mijn raam te bellen. Hij keek niet omhoog, hij zwaaide niet.

F.

Eenzame uitvaart nummer 193

I.M. de heer W. J. V.

begraafplaats St. Barbara, maandag 1 juni, 12.30 uur

dichter van dienst: Wim Brands

Ik kan je huiskamer dromen.

Keurig aan kant, zou een leeftijdgenote van je zeggen
maar vrouwen zijn altijd afwezig in deze huizen.

Huizen van mannen die 's avonds zwijgend bushaltes
bevolken.

In een andere stad sprak ik sporadisch een lotgenoot
van je die onder me woonde.

Jij kunt die kamer ook dromen.
Ik herinner me hoe hij mijn blikken volgde als ik

in de deuropening zijn huisraad monsterde,
alsof hij bij zichzelf inbrak.

Op jouw schoorsteenmantel, op een tafel, of anders in de
vensterbank
zullen foto's hebben gestaan van je overleden ouders,

van je onlangs gestorven zuster die evenals jij
geen kinderen had.

Hoe vaak stofte je ze af?

Op een van de foto's moet jij hebben gestaan; nam je
jezelf weleens uit de lijst, om tevreden vast te stellen

hoe weinig stof er achter het glas was gekomen,
hoe kraakhelder je vertrek?

Eenzame uitvaart nummer 194

I.M. R.E.E

begraafplaats St. Barbara, donderdag 18 juni 2015, 10 uur

dichter van dienst: Neeltje Maria Min

Ik heb een boodschap voor u:

U bent dood

Niets om u ongerust over te maken

U hebt de wereld achter u gelaten:

Het menselijk verkeer, de auto

Huisraad en moederspullen, de Mercatorstraat

Het Lucas ziekenhuis werd eindstation

Daar keek in al die weken

Geen buur of ex-collega naar u om

Wij weten niets van u

Alleen dat straks

Een kist met u erin

Plechtig en traag

Het graf in zakt

Het is gebeurd

Het is gewoon voorbij

En niemand roept u terug

En niemand treurt

Eenzame uitvaart nummer 191

I.M. W. F.

Begraafplaats St. Barbara, vrijdag 20 februari 2015, 10 uur

dichter van dienst: Jannah Loontjens

Beste W. F.,

Om zo weinig sporen achter te laten, verdient eerbied.

Niets weet men van u, beste meneer. Niets,
naast uw leeftijd, geslacht en geboortegrond.

Oostenrijk.

Uiterlijk? Niemand kan zich iets herinneren.

Ook het personeel van de daklozenopvang niet.

Enkel lastpakken vallen hier op, verontschuldigend gebaar.

U moet dus wel kalm en aardig geweest zijn,
vriendelijk en onopvallend tussen tweehonderdvijftig
eenzame zielen in bedden aan het Valeriusplein.

Eén enkel moment staat genoteerd, begin deze maand,
Amsterdam Centraal. Een agent sprak met u. Of u weg
wilde, wat ronddwaalde, of net was gearriveerd,
meldt de notitie niet. Evenmin of u het was die de agent
aansprak of de agent u. Uw naam werd genoteerd,
en dat u een slaappleats zocht. Meer niet. Hoeveel
omwegen u nam, hoeveel landen u zag, hoeveel
mensen, hoeveel kou, hoeveel luisterende honden,
verhalende ogen, hoeveel bruggen u beklom, hoeveel
leegte de dag kon vullen, blijft voor altijd uw geheim.
Alleen uw einde kennen we, in de slaapzaal
aan het Valeriusplein.

Eenzame uitvaart nummer 195 (II)

I.M. A. C.

begraafplaats St. Barbara, maandag 29 juni 2015, 12.15 uur
dichter van dienst: Eva Gerlach

OP

voor A.C., 23.5.1937 - 18.6.2015

'Hij was gewoon op.'

Ik heb staan roepen bij Verzorgingshuis
De Die, tegen de ramen daar, ik zag geen
mens, alleen maar zon. Hallo hallo
versta je me. Geen hoofd

geen hand geen raam wou open. Hoor je
me, zie je? Na een half uur kwam
iemand met zachte ogen vragen of ik
ergens anders kon: binnen ontstond

onrust. In wie, vroeg ik, in u? is er nog eentje
over dan, zijn ze allemaal niet gewoon
op tot de laatste kruimel, jullie moeten
toch wat? Nu was het mooi geweest, nu

nokken of anders, ze liep weg
en in de bomen zag ik schaduwen,
menvormig, wiegend, en van binnen keek
de zon. - Ik denk haar, met die ogen,

deernis godweet, hierheen: straks lopen wij,
kleinst mogelijke stoet, weer onder het groen
meters uiteen te zwijgen over Lot

dat altijd valt op de verkeerde; jij -

De Eenzame Uitvaart is mogelijk door
Cultuurfonds Bank Nederlandse Gemeenten
Gemeente Amsterdam
Gemeente Den Haag
Gemeente Rotterdam
Lira Fonds (Stichting Literaire Rechten
Auteurs)
De Nieuwe Ooster (begraafplaats en
crematorium in Amsterdam)
Art of ImpAct (Nederlands Letterenfonds)
Particuliere donateurs

Contact

Stichting De Eenzame Uitvaart
F. Starik
Van Beuningenstraat 94c
1051 XS Amsterdam
020.4750765
info@starik.nl
www.eenzameuitvaart.nl
KvK 342422116

Colofon

Samenstelling: Mariëtte Wijne
Financiële paragraaf: André Stam
Gedichten en verslagfragmenten:
www.eenzameuitvaart.nl
Grafische ondersteuning: Janneke Bergmans
© Stichting De Eenzame Uitvaart, 2016

Als ik wil vertrekken, zegt Wim:
'Wacht even op mij. Ik moet mijn koffie
nog opdrinken. Fietsen we samen op.'
Hij heeft zich een tweede kopje koffie
laten inschenken, brengt zijn theorie dat
een man die het druk heeft het niet druk
mag hebben uitvoerig in praktijk. Even
later vertrekken we alsnog, we maken een
omweg door het park, fietsen langzaam,
kletsen ons langzaam terug de wereld in.
